

Natura się opłaca

dolnośląska
fundacja
ekorozwoju

Instytut
Ekonomii
Środowiska

Niemal każdy słyszał już o funduszach unijnych, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego czy Europejski Fundusz Społeczny. Na co dzień przeczytać można w prasie o drogach wyremontowanych ze środków UE, o wybudowanej kanalizacji, wodociągach czy zakładach nieszkodliwiania odpadów. Takie projekty są niewątpliwie ważne dla społeczności lokalnych. Fundusze unijne wspierają jednak znacznie szerszy wachlarz inicjatyw na rzecz lokalnego rozwoju gospodarczego. Publikacja *Natura się opłaca – innowacyjne projekty dla środowiska i społeczności lokalnych*, która wydana została przez Instytut Ekonomii Środowiska, pokazuje przykłady mniej „sztabowych” projektów, które mogą być finansowane z funduszy UE. Ich punktem wspólnym jest to, że tworzą one warunki dla ochrony lokalnych walorów przyrodniczych oraz kulturowych, a jednocześnie przyczyniają się do większego rozwoju ekonomicznego w regionie, tworzenia nowych miejsc pracy czy eliminacji problemu wykluczenia społecznego. Innymi słowy, inicjatywy te są dowodem na to, że ochrona wartości przyrodniczych i kulturowych może się opłacać!

Przykładowe inicjatywy opisane w książce:

- Mieszkańcy Doliny Pielach w Austrii utworzyli grupę producentów owoców suszonych, która opiera działalność na tradycyjnych i zanikających odmianach drzew owocowych charakterystycznych dla tego regionu. Chroniąc elementy tradycyjnego krajobrazu, inicjatywa ta stanowi ważny wkład do lokalnego rozwoju gospodarczego. Dzięki niej możliwe stało się rozwinięcie wyjątkowego produktu lokalnego (suszonych owoców) w oparciu o walory przyrodnicze, utworzono nowe miejsca pracy oraz znacznie wzrosła atrakcyjność turystyczna regionu.
- Podobne możliwości promowania lokalnej marki zostały wykorzystane w Białych Karpatach w Czechach. W małej miejscowości Hostetin powstała wytwórnia soków owocowych – soki pochodzą z ekologicznych plantacji lokalnych odmian drzew owocowych. Ponadto, w miejscowości tej władze lokalne, wraz z organizacjami pozarządowymi, realizują liczne programy związane z ochroną środowiska i zachowaniem cennego krajobrazu kulturowego: lokalna kotłownia na biomasę, termo-modernizacja budynków użyteczności publicznej, stworzenie centrum zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.
- Inny z zaprezentowanych projektów „Czarna owca – skazani na ochronę przyrody” dotyczy resocjalizacji więźniów w zakładzie karnym w Wołowie na Dolnym Śląsku. Jest to nowatorski projekt, który łączy resocjalizację z

nauką zawodów, działalnością rolniczą i ochroną przyrody. Prowadzone są szkolenia przygotowujące więźniów do wykonywania zawodów z zakresu budownictwa, obróbki metali, rolnictwa, przetwórstwa spożywczego oraz rękodzielnictwa. Celem projektu jest zwiększenie szans zatrudnienia osób skazanych po opuszczeniu zakładu karnego, zmiana postaw społecznych wśród więźniów oraz włączenie ich w działania służące ochronie lokalnej przyrody oraz krajobrazu.

- Dolina Baryczy to unikatowy pod względem przyrodniczym obszar rybnych stawów hodowlanych na pograniczu Dolnego Śląska i Wielkopolski. Walory środowiskowe oraz tradycyjny sposób gospodarowania na stawach są szansą na rozwój usług ekoturystycznych powiązanych z ofertą produktów regionalnych. Zaprezentowany projekt ma na celu pomoc rolnikom z tego obszaru w podejmowaniu dodatkowej działalności związanej z rolnictwem: agroturystyka, produkt lokalny oraz rozwinięcie infrastruktury turystycznej.

Realizacja wszystkich tych projektów była możliwa właśnie dzięki funduszom unijnym. Już teraz warto więc zastanowić się, jakie wspólne działania mogą podejmować władze i społeczności lokalne, aby skutecznie zwiększać lokalny rozwój gospodarczy, wykorzystując przy tym szanse jakie leżą w ochronie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

Więcej opisów interesujących projektów znajduje się w publikacji dostępnej na stronie www.ekoprojekty.pl

Andrzej Guła
Instytut Ekonomii Środowiska
pl. Axentowicza 6/7, 30-034 Kraków
tel. 012 631 90 80; fax 012 631 90 81
email: biuro@iee.org.pl
www.iee.org.pl; www.ekoprojekty.pl

Krzysztof Smolnicki
Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju
ul. Białoskórnica 26
50-134 Wrocław
tel. 071 343 08 49; fax 344 59 48
biuro@eko.wroc.pl; eko.wroc.pl

Książka *Natura się opłaca – innowacyjne projekty dla środowiska i społeczności lokalnych* została wydana w ramach projektu „Partnerstwa dla zrównoważonego rozwoju – skuteczniejsze wdrażanie polityki ekologicznej Unii Europejskiej w Polsce”. Projekt współfinansowany był ze środków UE i Budżetu Państwa w ramach programu Phare PL/2003/004-379.01.01.